

РЕЦЕНЗІЯ

на дисертацію **Ма Сіньюань**

«Формування емоційно-стильового відчуття музики композиторів-романтиків у здобувачів вищої освіти в процесі фортепіанної підготовки».

подану на здобуття наукового ступеня вищої освіти доктора філософії зі спеціальності 014 – Середня освіта (Музичне мистецтво).

Дисертацію присвячено дослідженню проблеми формуванню емоційно-стильового відчуття музики композиторів-романтиків у здобувачів вищої освіти у процесі фортепіанної підготовки. В дисертації розроблено та застосовано методологічний та теоретико-методичний комплекс для розкриття сутнісних характеристик поняття «емоційно-стильове відчуття музики композиторів-романтиків», обґрунтовано засоби та методи формування означеного феномена у майбутніх викладачів-піаністів, здійснено експериментальну перевірку отриманих дослідницьких результатів.

Актуальність проблеми формування емоційно-стильового відчуття музики композиторів-романтиків у майбутніх викладачів музичного мистецтва обумовлюється потребою у розвитку їх здатності до сприймання, розкодування, осмислення та фіксації всіх стильових характеристик музики доби романтизму для створення та презентації персоніфікованих інтерпретаційних проєктів у власній виконавській діяльності.

Актуальність дослідження також підсилюється необхідністю розв'язання виявлених суперечностей між: активізацією застосування клавішних інструментів нового покоління для виконання сучасних конструктивних музичних композицій та необхідністю природного емоційного відгуку на музичні твори романтичного змісту в процесі фортепіанної підготовки; між зростанням популярності в учнівської молоді навчання на фортепіано та відсутністю можливості активного застосування цього інструменту для формування емоційно-стильового відчуття на уроках музичного мистецтва в загальноосвітній школі; між поширенням музично-інформаційних можливостей Інтернет ресурсу та складністю винайдення цікавих та емоційно-багатих творів романтичного стилю; між появою низки невизначених стильових спрямувань у молодіжній музичній субкультурі та доцільністю збереження усталених стильових традицій виконання музичних творів композиторів-романтиків на фортепіано для становлення музично-емоційної культури учнівської молоді.

Мета дослідження полягає у теоретичному обґрунтуванні, розробці та експериментальній перевірці методики формування емоційно-стильового відчуття музики композиторів-романтиків у майбутніх фахівців музичного мистецтва у процесі фортепіанної підготовки. Відповідно до мети визначено п'ять завдань дослідження: проаналізувати науково-теоретичну сутність понять «відчуття» та «емоційно-стильове відчуття фортепіанних творів композиторів-романтиків»; визначити виконавсько-фахове призначення фортепіанної підготовки здобувачів вищої освіти як майбутніх учителів

музичного мистецтва; розкрити структуру означеного феномена; обґрунтувати теоретико-методичні засади моделювання процесу формування емоційно-стильового відчуття музики композиторів-романтиків майбутніми учителями музичного мистецтва; перевірити експериментально-дослідницьким шляхом ефективність авторської методики формування емоційно-стильового відчуття музики композиторів-романтиків у процесі фортепіанної підготовки

Наукова новизна і теоретичне значення дисертації визначається тим, що: *вперше* визначено сутність понять «музично-стильове відчуття та «емоційно-стильове відчуття музики композиторів-романтиків», останнє з яких трактується як індивідуально-неповторний емоційний відгук кожного піаніста на музичне інформаційно-стильове повідомлення, яке він презентує у власному його відтворенні з урахуванням отриманих культурно-історичних знань, творчого персонального розкодування особливостей емоційного відчуття характерної стильової атрибуції виконуваних фортепіанних творів романтичного стилю з позицій музикознавства і педагогіки; розроблено **структуру** емоційно-стильового відчуття музики композиторів-романтиків у функціональній єдності мотиваційно-аксіологічного, чуттєво-аналітичного та творчо-виконавського компонентів; обґрунтовано відповідні **наукові підходи дослідження**; розроблено **критерії** оцінювання рівня сформованості означеного феномена з їх показниками; розроблено спеціальні **педагогічні умови** та авторську **методику** формування означеного феномену. *Уточнено та конкретизовано* розуміння понять «здобувачі вищої освіти», що розкриває зміст їх самостійної діяльності як майбутніх учителів музичного мистецтва. *Подальшого розвитку набули:* стильова концепція усвідомлення атрибутивного значення стилю як функціоналу різної її спрямованості та застосування в музично-педагогічній теорії та практиці; музикознавчий контент емоційно-стильового відчуття музики композиторів-романтиків та ін.

Практичне значення одержаних результатів дослідження полягає у застосуванні напрацьованого теоретичного та практичного матеріалу зі стильової адаптації до освітнього процесу здобувачів вищої освіти, підготовки магістрів музичного мистецтва; розробці методичного комплексу формування складових емоційно-стильового відчуття романтичної музики, що сприятимуть підвищенню рівня фортепіанної підготовки як майбутніх учителів музичного мистецтва; застосуванні методичного комплексу для методичного самовдосконалення майбутніх фахівців та розроблених педагогічних принципів і педагогічних умов змісті лекційних курсів «Методики викладання гри на музичному інструменті», інших теоретичних дисциплінах.

У цілому позитивно оцінюючи дисертацію Ма Сіньюань «*Формування емоційно-стильового відчуття музики композиторів-романтиків у здобувачів вищої освіти в процесі фортепіанної підготовки*» висловлюємо таке **побажання**:

1. У теоретичному розділі роботи здобувачем проведено глибокий і ґрунтовний аналіз категорій «відчуття» та «емоційно-стильове

відчуття» в галузі музики на основі вивчення психологічних теорій і праць закордонних та вітчизняних науковців. В той же час цікаво було б ознайомитись з ідеями китайських мислителів та сучасних учених, які доволі своєрідно трактують систему взаємовідносин людини з музикою, зокрема її вплив на свідомість, естетичну та почуттєву сферу.

Проте, зазначене суттєво не впливає на загальну позитивну оцінку проведеного дослідження. Рецензована робота відрізняється глибиною теоретичного аналізу і вагомістю методичних позицій, виконана в контексті сучасних підходів до підготовки майбутніх викладачів музичного мистецтва.

Висновок: дисертація **Ма Сіньюань** на тему: **«Формування емоційно-стильового відчуття музики композиторів-романтиків у здобувачів вищої освіти в процесі фортепіанної підготовки»**, подана на здобуття наукового ступеня вищої освіти доктора філософії за спеціальністю 014 – Середня освіта (Музичне мистецтво) є цілісним, науково-вагомим, самостійним і завершеним дослідженням з актуальної проблеми теорії та методики підготовки майбутніх викладачів музичного мистецтва, яке має яскраво виражену наукову новизну і прикладне значення досягнутих результатів для галузі педагогіки музичного мистецтва. На підставі викладеного можна стверджувати, що представлене дисертаційне дослідження за своїми актуальністю, науково-теоретичним рівнем, новизною постановки та розв'язання проблеми, практичним значенням відповідає чинним вимогам пунктів №№ 6, 7, 8, 11 «Порядку присудження наукового ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р., а її автор, Ма Сіньюань заслуговує на присудження наукового ступеня вищої освіти доктора філософії PhD зі спеціальності 014 – Середня освіта (Музичне мистецтво).

Рецензент:

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки мистецтва
і фортепіанного виконавства факультету
мистецтв імені Анатолія Авдієвського
УДУ імені Михайла Драгоманова

О. В. Соколова